
Norsk olje og gass plan for opplæring

MOB-båt grunnkurs

Versjon nr: 1

Dato: 18. januar 2016

FORORD

Denne plan for opplæring er utarbeidet for kurstilbydere som er godkjent av Norsk olje og gass til å gjennomføre MOB-båt grunnkurs.

Opplæringen skal gi kompetanse innen føring av MOB-båt.

Med kompetanse menes *evnen til å løse oppgaver og mestre komplekse utfordringer.*

Kontaktperson for denne plan for opplæring i Norsk olje og gass er fagsjef kompetanse.

Norsk olje og gass plan for opplæring eies av Norsk olje og gass.

Det vises til [Norsk olje og gass 002 Anbefalte retningslinjer for sikkerhets- og beredskapsopplæring](#) og krav til beredskapsopplæring.

Innhold

FORORD	2
1 INNLEDNING.....	4
1.1 Formål.....	4
1.2 Læringsutbytte	4
1.3 Målgruppe	4
2 INNHOLD	5
2.1 Rammer for gjennomføring av opplæring.....	5
2.2 Læremateriell	5
2.3 Forkunnskaper	5
2.4 Fasiliteter og utstyr	5
2.5 Plan for opplæring	5
3 VURDERING OG DOKUMENTASJON AV OPPLÆRINGEN.....	17
3.1 Vurdering.....	17
3.2 Dokumentasjon	17
4 REVISJONER.....	18

1 INNLEDNING

1.1 Formål

Denne plan beskriver krav til innholdet i og gjennomføring av MOB-båt kurs.

Opplæringen skal gi kompetanse innen;

- Organisering av beredskap
- Myndighets- og bransjekrav
- MOB-båt teknisk
- Manøvrering
- Krok arrangement – utsetting/oppheising
- Navigasjon
- Kommunikasjon
- Søk og redning
- Praktisk førstehjelp i båt
- Mørkekjøring

1.2 Læringsutbytte

Deltakeren skal etter endt opplæring kunne;

- være i stand til å sjøsette, huke inn, operere båt og utstyr på en tilfredsstillende måte
- beherske de mest vanlige søkemetoder
- foreta opp-plukking av person i sjøen og kunne utføre livreddende behandling av en skadet person

1.3 Målgruppe

Målgruppen for opplæringen er: Personell som skal kunne utøve MOB-båt mannskap funksjon.

2 INNHOLD

2.1 Rammer for gjennomføring av opplæring

Kurssentrenes opplæring skal gjenspeile en god sikkerhetskultur.

Teori i klasserom: 1 instruktør pr. 24 kursdeltakerene.

Praktisk opplæring: 1 instruktør pr. 3 kursdeltakerene MOB-båt.

Liten MOB-båt:

Varighet på kurset er 4 dager.

Minimum 18 timer praktisk opplæring.

Stor MOB-båt:

Varighet på kurset er 5 dager.

Minimum 24 timer praktisk opplæring.

- 1 kursdag er 8 timer med minimum 6 timers effektiv opplæring
- 1 time er 60 minutter

Under den praktiske opplæringen skal utfordringer og vanskelighetsgrad økes i takt med mestringsnivå.

Ved praktisk opplæring observerer instruktør og gir tilbakemelding underveis og det skal settes av tid til tilbakemelding og veiledning etter praktisk opplæring.

2.2 Læremateriell

Lærematerialet som skal brukes på kurset skal være tilpasset kompetansemålene gitt i denne plan for opplæring.

2.3 Forkunnskaper

Grunnleggende sikkerhetskurs.

2.4 Fasiliteter og utstyr

Opplæringen kan gjennomføres ved bruk av klasseromsundervisning, e-læring, bruk av simulatorer og andre fasiliteter og utstyr som er formålstjenlig.

2.5 Plan for opplæring

Kursdeltakeren skal gis en introduksjon ved kursets start, der kursets målsetting, krav til vurdering, gjennomføringsplan og sikkerhetsmessige tiltak gjennomgås.

Se plan for opplæring i tabell 1.

Tabell 1: Plan for opplæring

Emne	1.0 ORGANISERING AV BEREDSKAP			
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne :	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
1.1 Gjøre rede for en typisk beredskapsorganisasjon	Deltakeren skal gjøre rede for; <ul style="list-style-type: none"> • organisering av en beredskapsorganisasjon og forklare MOB-båt mannskapet sin rolle og ansvar i beredskapsorganisasjonen • hensikten med kommandolinjene i en beredskapsorganisasjon • andre beredskapslag på innretning, deres rolle og ansvar 	Teoriundervisning	Klasserom E-læring	
1.2 Gjøre rede for de vanligste adferdsmønstrene i beredskapssituasjoner, samt hvilke faktorer som påvirker disse	Deltakeren skal gjøre rede for; <ul style="list-style-type: none"> • de vanligste adferdsmønstrene i en beredskapssituasjon • eksempler på stressfaktorer som kan påvirke eget og andres prestasjonsnivå • tiltak for å mestre eget stress 			
1.3 Gjøre rede for ord og uttrykk relatert til beredskap	Deltakeren skal gjøre rede for ; <ul style="list-style-type: none"> • definerte fare- og ulykkesituasjoner (DFU) • ytelseskrav 			
1.4 Beskrive MOB-båt personellens primære oppgave	Deltakeren skal kunne beskrive; <ul style="list-style-type: none"> • søk og redning av personell • MOB-båtens rolle ved aktuelle DFU'er 	Teoriundervisning	Klasserom E-læring	
1.5 Beskrive mannskapets ansvar og plikter	Deltakeren skal kunne beskrive; <ul style="list-style-type: none"> • oppgavene til mannskapet om bord <ul style="list-style-type: none"> ○ sjøsette ○ søke ○ redde personell ○ oppheising 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	

Emne		2.0 MYNDIGHETS- OG BRANSJEKRAV		
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
2.1 Gjøre rede for myndighetskrav for MOB-båt	Deltakeren skal gjøre rede for de viktigste myndighetskravene; <ul style="list-style-type: none"> • Liten/Stor MOB-båt typer • tekniske spesifikasjoner • godkjenning etter sjøfartsdirektoratets forskrifter • utsettingsarrangement • båtens utrustning • krav til trening på innretning	Teoriundervisning	Klasserom E-læring	

Emne		3.0 MOB-BÅT - TEKNISK		
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål:	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
3.1 Beskrive hovedsystem i en MOB-båt	Deltakeren skal kunne beskrive; <ul style="list-style-type: none"> • framdriftsystemets virkemåte • kroksystem • selvrettingsystem • nødstyring <u>Kun for stor MOB-båt:</u> Deltaker skal kunne beskrive; <ul style="list-style-type: none"> • diselsystem • kjølesystem 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
3.2 Klargjøre MOB-båt før bruk og utsjekk	Deltakeren skal i henhold til spesifikke sjekklister kunne utføre; <ul style="list-style-type: none"> • før-bruk-kontroll • etter-brukkontroll 	Praktisk opplæring	MOB-båt	Sjekklister
3.3 Gjøre rede for opptreden ved kantring av MOB-båt og hvordan selvrettingsutstyret utløses	Deltakeren skal gjøre rede for; <ul style="list-style-type: none"> • opptreden ved kantring • hvordan selvrettingsutstyret utløses 	Teoriundervisning	Klasserom E-læring	Produsentens manual/video
3.4 Sjekke og rense vannjet og impeller	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • rense vannjet/vanninntak • beskrive funksjon til impeller • beskrive tilkomst til impeller • gjøre rede for hvordan man kan sjekke og rengjøre vannjet (vanninntak) og impeller 	Praktisk opplæring Demonstrasjon	MOB-båt	

Emne		4.0 MANØVRERING		
Kompetansemål	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:				
4.1 Manøvrere MOB-båten inntil fartøy, innretning, eller annet oppheis-sted uten fare for personell eller materiell	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> manøvrere med fast turtall utføre oppheising holde båten i posisjon i minimum 20 sek. med vannjet innkoplet nødmanøvrere bruke baugline ved oppheis og låring fra fartøy Kun for stor MOB-båt: Deltaker skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> nødmanøvrere, ved bruk av nødstyring og 1 motor 	Praktisk opplæring	MOB-båt	
4.2 Betjene motor på MOB-båt	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> starte og stoppe motor 	Praktisk opplæring	MOB-båt	Produsentens manual
4.3 Bruke baugline ved oppheis og låring fra fartøy	Deltakeren skal bruke baugline ved oppheis og låring fra fartøy	Praktisk opplæring Demonstrasjon	MOB-båt	
4.4 Manøvrere MOB-båten inntil person i sjøen.	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> utføre sikkerhetsstopp bruke riktig turtall i forhold til vær og situasjon plassere båt i forhold til person og værforhold manøvrere uten fare for MOB-båt mannskapet eller personen i sjøen manøvrere båten slik at person skånsomt kan tas ombord med relevant hjelpemiddel 	Praktisk opplæring	MOB-båt Øvelse med dukke og person.	
4.5 Kjenne til faremomenter ved hurtigkjøring i grov sjø	Deltakeren skal gjøre rede for; <ul style="list-style-type: none"> momenter ved kjøring rett mot, på skrå og med sjøen hvordan sikre og plassere personell om bord for unngå personskader 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	

4.6 Forberede overføring av personell til redningshelikopter	Deltakeren skal kunne gjøre rede for: <ul style="list-style-type: none"> • hvordan overføring av personell til helikopter gjennomføres • organisering i MOB-båt • mottak av styreline • samarbeid med redningsmann	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
---	---	---	----------------------------------	--

Emne		5.0 KROK ARRANGEMENT - UTSETTING/OPPHEISING		
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretiserig av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
5.1 Beskrive funksjon og virkemåte på relevante kroker og kunne håndtere kroksystem	Deltakeren skal beskrive virkemåte til relevante kroksystem. Deltakeren skal kunne klargjøre for bruk, sikre, løse ut og resette kroksystem.	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	Produsentens manual
5.2 Beskrive faremomenter ved utsetting og oppheis	Deltakeren skal kunne beskrive; <ul style="list-style-type: none"> • faren for kantring ved utsetting eller opptak fra båt • begrensinger for vinsj, bremses og fangliner • bevegelseskompensasjon • værforhold • klemskader 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
5.3 Gjøre rede for utsettingsmetoder for MOB-båt	Deltakeren skal gjøre rede for utsettingmetode ved bruk av; <ul style="list-style-type: none"> • MOB-båt davit • kran 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	Produsentens manual
5.4 Beskrive plassering av mannskapet i MOB-båt i forskjellige situasjoner	Deltakeren skal beskrive plassering av personell ved; <ul style="list-style-type: none"> • utsetting • oppheising • med og uten pasient(er)/passasjerer 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
5.5 Gjøre rede for samspill mellom MOB-båt mannskap, kranfører og signalgiver	Deltaker skal kunne gjøre rede for samspillet ved; <ul style="list-style-type: none"> • utsetting • oppheising 			

Emne	6.0 NAVIGASJON			
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
6.1 Navigere og styre MOB-båt	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • foreta kursendring etter magnetkompass • beskrive effekt av magnetisme og andre kilder til misvisning • korrigere for påvirkning fra vind og strøm ved beregning av kurs <ul style="list-style-type: none"> ○ avdrift som følge av påvirkning fra vind og strøm på MOB-båt • beregne distanse og tid ved kjent fart 	Praktisk opplæring	MOB-båt	
6.2 Gjenkjenne elementære maritime uttrykk	Deltakeren skal kunne bruke maritime begrep.	Muntlig bruk av maritimt begrep i løpet av kurset		
6.3 Beskrive hvordan en Search And Rescue Radar Transponder (SART) brukes	Deltakeren skal kunne beskrive virkemåten til SART og hvordan den skal aktiviseres/deaktiviseres.	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
6.4 Kun for stor MOB-båt: Bruke GPS	Deltakeren skal kunne: <ul style="list-style-type: none"> • sette opp GPS i de mest brukte menyer i søk og redning • legge inn waypoint ved hjelp av koordinat eller distanse/ retning • lage og seile rute 	Praktisk opplæring	Om bord i MOB-båt på sjø. Bruk av Kran/Davit	
6.5 Kun for stor MOB-båt: Bruke radar	Deltakeren skal kunne: <ul style="list-style-type: none"> • gjøre rede for radarbildet • skille ut falske ekko • gjøre rede for instrumentets mulighet og begrensninger • sette opp en radar • gjenkjenne SART signal på radar <ul style="list-style-type: none"> ○ kunne sette opp radar, finne SART og styre mot målet 	Praktisk opplæring	MOB-båt	

Emne		7.0 KOMMUNIKASJON		
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
7.0 Bruke sambandsmidler under en redningsaksjon	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • kommunisere ved bruk av sambandsprosedyre(r) • stille inn og bruke sambandsmidler i en nødsituasjon 	Praktisk opplæring	MOB-båt	
7.1 Foreta kontroll av fastmontert Very high frequency radio (VHF) ombord	Deltakeren skal kunne foreta; <ul style="list-style-type: none"> • funksjonstest • radiosjekk 	Praktisk opplæring	MOB-båt	Radio prosedyre

Emne		8.0 SØK OG REDNING		
Kompetansemål	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:				
8.1 Planlegge og utføre et systematisk søk	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • gjennomføre vifte-, parallell- og firkantsøk • velge søksmønster ut i fra situasjon <ul style="list-style-type: none"> ○ værforhold ○ strøm ○ objekt type 	Praktisk opplæring Øvelse med hele MOB-båt laget i samarbeid	MOB-båt	
8.2 Gjøre rede for faktorer som påvirker utkikken's effektivitet og muligheter til å oppdager objekter i sjøen	Deltakeren skal gjøre rede for; <ul style="list-style-type: none"> • sektorinndeling • objektets egenskaper • parallelle arbeidsoppgaver • værforhold • fart • plassering i båten 	Teoriundervisning Praktisk opplæring	Klasserom E-læring MOB-båt	
8.3 Plukke opp person fra sjøen, med aktuelle hjelpemidler skånsomt	Deltakeren skal kunne bruke; <ul style="list-style-type: none"> • redningsgrind/ sealift • kasteline • båtshake 	Praktisk opplæring Øvelse med dukke og person.	MOB-båt	Produsentens manual
8.4 Demonstrere opphold i sjøen	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • beherske et opphold i sjø • hoppe i vannet fra båten • kunne entre båten fra sjøen • svømme 30 meter med line på 4 min 	Praktisk opplæring	MOB-båt Øvelse i vann	Sjøfartsdirektoratet

Emne	9.0 PRAKTISK FØRSTEHJELP I BÅT			
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
9.1 Utføre relevant førstehjelp om bord i MOB-båt ut fra typiske skader ved en mann over bord situasjon.	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • utføre pasientundersøkelse • stabilisere og legge pasienter i stabilt sideleie etter en mann over bord situasjon • utføre hjerte og lunge redning (HLR) ombord i MOB-båten. • beskrive faremomenter ved behandling av nedkjølt person • gjøre rede for årsaker til bevisstløshet • beskrive minst to kjennetegn på skader i; <ul style="list-style-type: none"> ○ hode ○ rygg ○ nakke • utføre klesløft og løft med bære av hode-, rygg- eller nakkeskadet person • klargjøre pasient for overføring til annen enhet 	Praktisk trening med markør/dummy	MOB-båt	

Emne		10.0 MØRKEKJØRING		
Kompetansemål Etter endt opplæring skal deltakeren kunne:	Konkretisering av kompetansemål	Eksempel på metode	Eksempel på læremiljø	Referanser
10.1 Kun for liten MOB-båt: Håndtere MOB-båt situasjon i mørke	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • utføre systematiske søk • bruke kompass • beregne distanse 	Praktisk trening	MOB-båt	
10.2 Kun for stor MOB-båt: Håndtere MOB-båt situasjon i mørke	Deltakeren skal kunne; <ul style="list-style-type: none"> • utføre systematiske søk • bruke kompass, radar og GPS • beregne distanse 	Praktisk trening	MOB-båt	

3 VURDERING OG DOKUMENTASJON AV OPPLÆRINGEN

3.1 Vurdering

Deltakeren skal vurderes under all praktisk opplæring. Dersom deltakeren ikke består den praktiske opplæringen skal vedkommende få en begrunnelse.

Etter endt opplæring skal deltakeren gjennomføre en teoretisk test.

Dersom deltaker vurderes å ikke innfri kompetansemålene, skal vedkommende underkjennes.

3.2 Dokumentasjon

Ved bestått opplæring skal det utstedes kursbevis.

Gyldige kurstitler er:

OSE114 Liten MOB-båt grunnkurs
OSE1141 Stor MOB-båt grunnkurs

4 REVISJONER

Følgende revisjoner er gjennomført:

Revisjon:	Dato: